

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„OBRRTNI VESTNIK“
Izhaja mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu ter
stane celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna štev. Din 2.—

Oficijelno glasilo «Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani» in «Splošne zveze
obrnih zadrug v Mariboru» ter slovenskih obrtnih društev v Sloveniji

Uredništvo in upravlštvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici
podružnici v Ljubljani 10.860

XII. letnik.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1929.

Št. 18.

Sijajen zbor Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.

Dne 3. t. m. se je vršilo v Ljubljani v posvetovalnici Zbornice T. O. I. veliko zborovanje delegatov obrtnih zadrug ljubljanske oblasti, ki ga je sklicala Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani. Zboru je predsedoval zvezni načelnik g. Josip Rebek, navzoči pa so bili tudi referenta Zbornice T. O. I. gg. dr. Ivan Ples in dr. Josip Pretnar, delegat Zveze obrtnih zadrug v Mariboru g. Volčič in predsednik vrhovnega obrtniškega sveta g. Ivan Rebek iz Celja. Došlo je na zbor 81 delegatov za 51 obrtnih zadrug.

Načelnik zveze g. Josip Rebek je v uvodnem govoru razložil pomen tega važnega obrtniškega posvetovanja. Prečital je nato od Zveze obrtnih zadrug sestavljene predloge za revizijo socialne zakonodaje, ki so jih vzeli navzoči delegati brez debate z zadovoljstvom na znanje.

Zbornični tajnik g. dr. Ples je podrobno in izčrpno poročal o obstoječih zakonskih predpisih ter kazal na njihove dobre in slabe strani. Podal je konkretna pojasnila, ki bodo omogočala organizacijam orientacijo, da bodo lažje stavile svoje predloge. Navzoči delegati so soglasno pooblastili zvezno načelstvo, da sestavi predloge, oziroma resolucijo, ki naj jo potem pošlje vsem zadrugam, da zavzamejo stališče.

Nato je zbornični referent g. dr. Josip Pretnar podal pregled dosedanjega dela na načrtu obrtnega zakona. Omenjal je načela, ki jih je sprejelo

doslej slovensko obrtništvo ter navajal nekatere podatke o že izdelanem načrtu novega obrtnega zakona, kolikor so javnosti sploh znana po raznih novinskih vesteh, po razpravah srbskih in hrvaških obrtniških zborovanjih.

Referatom obeh poročevalcev, ki sta v teh stvareh priznana strokovnjaka, so navzoči delegati sledili z velikim zanimanjem. Zvezni načelnik g. Rebek je nato prečital od Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani sestavljene predloge k osnutku novega obrtnega zakona, ki jih je poslala Zemaljskemu savezu esnafa i udruženja v Beogradu. Delegati so te predloge vzeli z odobravanjem na znanje. Z ozirom na to, da se bo v zadevi novega obrtnega zakona vršilo posebno posvetovanje, čim dobi zveza in zadruga tiskani osnutek tega zakona, odpade tozadevno vsaka nadaljnja debata.

Končno je bil enoglasno sprejet predlog, da se gg. ministrom Demetroviću, Drinkoviću in dr. Korošču pošljejo vdanostne brzojavke od današnjega posvetovanja. Zvezni načelnik g. Rebek se je zahvalil gg. predavateljem za njih trud ter gostom in delegatom za res častno udeležbo in zaključil sijajno uspelo zborovanje. Številna udeležba je pričla, da se naše obrtništvo dobro zaveda svojih teženj in zahtev, da ima zanimanje za svoja stanovska vprašanja in da ima tudi popolno zaupanje v svojo Zvezo obrtnih zadrug, katere pozivu se je takoj odzvalo.

Josip Rebek:

Obrtnik v občinski upravi.

Kako radi govorimo često o raznih pogreškah, ki se dogajajo v posameznih avtonomnih edinicah. Na dolgo in široko se premleva, kako bi moglo biti to in ono bolje in pametneje urejeno. Je pač naša človeška slabost, da kritiziramo druge, a pri tem prečesto pozabljamo, da je treba predvsem pomesti pred lastnim pragom. Baš občinsko gospodarstvo je za nas prvi prag, preko katerega stopamo v širšo gospodarsko-politično pozornico.

V naši domovini si upravljamo svoje skupne ožje gospodarske interese v občinskih upravah, katere si je prebivalstvo samo svobodno izbralo v pričakovanju, da se več ali manj obširno občinsko gospodarstvo pod njihovim upravljanjem s čim manjšimi davčnimi dajatvami kar najkrepkeje razvije, da se uredi javne socialne in gospodarske ustanove v pravcu modernega napredka ter skrbi za pravično in točno izvajanje splošnih občinskih predpisov.

Z zadoščenjem ugotavljamo, da imamo v pretežni večini občinskih zastopov v Sloveniji našega obrtnika krepko zastopanega. Pa vsaj ni čuda, ko mora baš največje zanimanje za pravo občinsko gospodarstvo kazati ravno obrtnik, ki je poleg kmeta, hišnega posestnika in trgovca glavni činitelj, ki mora s svojimi dajatvami občini skrbeti za vse njene javne zahteve.

Obžalovanja vredno je dejstvo, da se mnogi izkušeni in pošteni obrtniki odtegujejo javnemu delu v občinski upravi. Ne zavedajo se, kako velik greh vrše na samem sebi in svojem stanu. Tako odtegotvanje obrtnika javnemu delu v občini je tem bolj obsojati, ako se ne odtegujejo samo radi poklicne prezaposlenosti, temveč radi komodnosti, kar je še najčesteje.

Zelo slabo se pojmujejo pri nas dolžnosti, ki jih imajo kot člani uprave naši obrtniki. Mnogi so mnenja, da je s častjo in naslovom občinskega

svetovalca stvar urejena in ni jim več brige za nadaljnje stvari, temveč je z glasovanjem po želji drugih že vse opravljeno. Pogrešno je tudi v občinski upravi nastopati z neuklonljivo opzicijo in dosledno nasprotovati vsemu brez ozira na dobro stvar. Res je, da mora biti nadzorstvo in pregled nad vsemi občinskimi posli in da pri tem mnogo koristijo stvarni in umerjeni ugovori, nikakor pa ne gre iz same gole nagajivosti, osebnih ali skupnih nasprotij težki voz občinskega gospodarstva zavirati na njegovem potu.

Obrtnik, kateremu je blagor svojih soobčanov in stanovskih tovarišev zaupan z izvolitvijo v občinsko upravo, naj se zaveda vzvišene in odgovorne naloge, ki mu je bila s tem poverjena. S skrbjo pravega gospodarja naj pazno motri vse potrebe in zahteve, ki se stavijo občini, v korist javnemu blagru. Napačno bi bilo tudi samo enostransko udejstvovanje in baš mnogi iz naših vrst se sami izključujejo pri vprašanjih, ki so vitalnega pomena zanje in njihove tovariše.

Vodstvo občinske uprave je poverjeno županu, ki upravlja s svojim tajnikom ali celo z večjim uradniškim aparatom tekoče javne posle. Župan je predstavnik občine in nosi obenem veliko odgovornost za mir in red svojih občanov. On zastopa občino pri vseh javnopravnih zadevah in mora z vso svojo spretnostjo čuvati njene interese. Kot župan mora imeti širok vpogled na vse moderne zahteve občine, bodisi to v zadevi kulturnega, socialnega ali gospodarskega značaja. Njemu v pomoč so dodeljeni občinski svetovalci.

Načelo vsake občinske uprave bodi prepričanje, da spada v občinsko posvetovalnico edino reševanje gospodarskih problemov, pri vsem tem pa naj ne gre za izključevanje pri sodelovanju občinskih poslov tudi drugih stanov.

Najvažnejše gospodarsko vprašanje v občini je njeno finančno stanje. Od višine občinskih dolič, ki se nalagajo davkoplačevalcem na državni osnovni davek in na donosih občinske trošarine, se vzdržuje občinsko gospodarstvo, ki je po veli-

kosti in ustroju občine pač različno. Tudi ni vseeno, ako so občinske doklade majhne, da bi to bilo dokaz dobrega blagostanja občinskega gospodarstva. Mnogokrat je napačna štedljivost veliko večja izguba in ravno v občini se mora obratiti pozornost na to dejstvo. Pogoji razvoja in napredka občine so torej njeni dohodki, kateri se pač stekajo ali od strani njenih davkoplačevalcev ali pa od občinskih (komunalnih) podjetij. Zato stremi danes že skoro vsaka občinska uprava za zgraditvijo sličnih gospodarskih ustanov, ki jih dobi v zgradbah svoje lastne elektrarne, plinarne, vodovoda itd. Seveda velja tu zopet načelo, da se morajo ta podjetja voditi v duhu splošne koristi in stroge racionalizacije. Njihove koristi se ne smejo smatrati za izključne donose dohodkov občinskih blagajni, temveč morajo nuditi stvarne ugodnosti tudi prebivalstvu, le v tem primeru je uspeh občinske uprave popoln. Danes je zagotovljen uspešen razvoj občini le tedaj, ako more ona nuditi obrti in industriji zadostno in ceneno električno strujo. Pravilno vodena gospodarska politika občine je vir blagostanja njenih občanov. «Hic rodus, hic salta» (tu je delokrog, tu se gibaj), pravi latinski pregovor, zato opozarjam svoje tovariše v občinskih zastopih, da posvetijo izredno pažnjo tem prilikam, ker bodo mogli mnogo koristiti občini in njenemu obrtništvu.

Veliko večje zahteve se stavijo občini še v mnogih drugih panogah. Tako je predvsem treba polagati skrb na socialno skrbstvo. Občina, ki ima oko na tem težkem, za njo vedno močno obremenilnem vprašanju, si sčasoma prihrani mnogo denarnih sredstev, preveva jo pa tudi zavest, da je storila svojo dolžnost napram ubožnim in onemoglim svojim pripadnikom.

Zdravstvo in higijena omogočujeta občini, vzdržati zdrav narod in ona je tudi prva poklicana, da skrbi za vse potrebe, ki jih ji nalaga to poglavje. Z zgraditvijo vsaj skromnih občinskih ali javnih ambulatorijev in z vzdrževanjem zdravniškega nadzorstva za revnejše sloje prebivalstva bi se že skoro morala pokazati pri nas vsaka občina. Ona mora stopati z javnimi korporacijami rok v roki in s skrbjo podpirati njih občekoristne namene.

Izobrazba je prvi pogoj vsemu napredku, zato predpisujejo že občinski zakoni važno skrb občine za šolstvo. Osnovna šola naj ima svojemu odličnemu namenu dostojen in prostran dom. V njem naj imajo poleg svojega prvotnega namena za šolo obvezno mladino prostor tudi naše obrtnonadaljevalne šole, katere ne sme manjkati prav v nobeni občini. Težke so pač obveznosti vzdrževanja teh šol, vendar ne smemo takoj obupati, pač pa se morajo baš občinski zastopniki iz vrst obrtništva zavzeti z vso dobro voljo za obstoj teh šol in tudi denarni prispevki za nje se bodo našli. Pri nas so občine za obrtni in trgovski naraščaj še veliko premalo zainteresirane. Krivda leži na marsičem, a veliko na nas obrtnikih samih. Do danes še nismo odločno pokrenili nobene akcije, katera bi zagotovila uspeh našim težnjam v tem pogledu. Tudi so še zelo redki primeri, kjer občinska uprava stremi, da bi s svojo pripomočjo doprinesla kaj k obrtnemu pospeševanju. Mnogo imamo občin, katere bi z lahkoto podprle višjo naobrazbo pridnega domačega obrtnega pomočnika ali celo mojstra v tujini. Obrtnik se danes žal prepogrešno smatra za srečnega pridobitnika, ki naj ima edino to pravico, da z žulji svojih rok skrbi za svojo družino in pri tem vestno odračunava svoje davčne obveznosti. Zato niso ob njegovi starosti samo slučajji, da se obrača baš on do občine za podporo in zavetje. Pravočasna

skrb občinskih krmilarjev za obrtništvo se stotero poplača. Obrtniki v občinskih zastopih, zavedajte se teh svojih dolžnosti!

V naši pokrajini, ki je po svoji veliki večini obrtna dežela, gre torej pažnja v dve glavni smeri: skrb za razvoj in napredek industrije, trgovine in obrti ter velika pažnja na smotren, a popoln tujski promet. Dobro razviti tujski promet zahteva res težke naloge od občinske uprave, a bogato obrode uspehi tam, kjer se občinska uprava zaveda svojih dolžnosti. Tujec zahteva snažnost in postrežbo in naš narod ima te dobre lastnosti. Snažni in lični so naši domovi, gostoljuben in prijazen je Slovenec. Potrebujemo samo sredstva, da moramo nuditi ugodnosti, kakršnih je navajen tujec. Tu naj zopet nastopi občina iniciativno; osobito pa je dolžnost obrtnikov v občinski upravi, da temu vprašanju posvetijo vso pažnjo. Z vso širokogrudnostjo naj podpre iniciativo in stremenje privatnika, ali če sredstva dopuščajo, naj skuša sama pokreniti akcijo, da povzdigne svoj kraj v prijazno letovišče. Dobro urejene, snažne in široke ceste, razpoložljiva prometna sredstva, lastne avtobusne proge, moderni hoteli ali penzioni naj so cilj naše tujsko-prometne politike. Tujski promet dviga tudi blagostanje obrtnika!

Naloga obrtnika naj zato bo, da se v bodoče še vse bolj zanima za aktivno sodelovanje v občinski upravi, ker bo na ta način mogel veliko koristiti obrtnemu stanu svojega okoliša. Ker tvori obrtnik najinteligentnejši del podeželskega prebivalstva, mu osobito na deželi ne bo težko zavzeti v občinski upravi onega važnega položaja, ki mu po njegovi važnosti za blagostanje občine tudi pripada.

Bolniška blagajna samostojnih obrtnikov v Ljubljani.

Pri običajnem letnem obnem zboru Bolniške blagajne samostojnih obrtnikov v Ljubljani, ki se je vršil pred kratkim, se je sklepalo obširno v raznih vprašanjih, ki so se sprožili ob proslavi 40letnice 8. decembra 1928. leta. Že takrat se je splošno s priznanjem omenjal trud in napor naših velespoštovanih ustanoviteljev in njihovih naslednikov, ki hočejo nadaljevati pred 40. leti začeto delo in po možnosti izboljševati to za nas tako koristno ustanovo. Bolniška blagajna samostojnih mojstrov je gotovo ena največjih in prekoristnih socialnih ustanov samostojnega obrtnika. Mnogo je navedenih obrtnikov, ki streme, da izpolnijo geslo bratstva: «Vsi za enega, eden za vse». Ali žal, da je tudi mnogo, premnogo takih, ki se ne morejo odločiti na stran, kamor bi kot zavedni obrtniki morali že davno pripadati. Vabimo Vas zato vse tovariše obrtnike, ki še niste pristopili k naši bolniški blagajni, da to čimprej storite, kajti podpirali boste sebe in svoje tovariše. To Vam narekuje že nujna potreba. Dan na dan čujemo o številnih primerih bolezni, ki obrtnika v njegovih slabih, gmotnih razmerah še posebno občutno zadenejo. Zboleli obrtnik se zastonj ozira, kje bi dobil vsaj malo podpore. Dragi tovariši! Imaš jo v bolniški blagajni! Posluži se je, da ne bo prepozno, ako te bolezen položi v posteljo. Za malo članarino doseže član vse ugodnosti, ki mu jih nudi bolniška blagajna, to je pomoč v boleznih ter podpora v starosti in onemoglosti. Z železno vztrajnostjo in trudapolnim delom skrbi in deluje odbor blagajne v dobrobit društvenikov. Tako se je zavzel tudi za pogrebne podpore svojim članom in njih svojcem, ženi in otrokom. Dosegel je izreden popust pri vseh razredih Mestnega pogrebnega zavoda v Ljubljani. Vsak obrtnik lahko pristopi do 45. leta starosti, ako je zdrav. Okoliš bolniške blagajne sega do meje okoliša ljubljanske policijske direkcije. Razreda sta dva, in sicer se plača v prvem razredu mesečno 62 dinarjev za bolniško blagajno in starostni podporni sklad. Dnevna podpora znaša 35 dinarjev, zdravnik in zdravila so brezplačno. Trinajst tednov se izplačuje podpora v celoti, nadaljnjih trinajst tednov pa polovično. V tretjem razredu se plačuje 32 dinarjev mesečno za bolniško blagajno in starostni podporni sklad. Dnevna podpora znaša 35 dinarjev in član dobi plačano prvo zdravniško ordinacijo. Ako pa obrt lahko nadzoruje, dobi samo zdravniško pomoč in zdravila. Kdor želi pristopiti, naj se oglasi pri blagajniku g. Ivanu Kersniču, krojaškemu mojstru v Ljubljani, Prečna ulica 4. Pripominjamo končno, da se je na zadnjem obnem zboru izvolil sledeči odbor: Gjud Aleksander, predsednik; Erjavec Alojzij, podpred-

sednik in tajnik; Kersnič Iv., blagajnik; odborniki: Geyr Rudolf, Kosec Ivan, Breskvar Ivan, Letnar Ivan, Barle Alojzij, Rožič Stefan, Izane Maks, Mihelič Ivan; namestniki: Kunc Frane, Zaje Fran, Kezele Stanislav. Pregledniki računov: Rozman Ivan, Rebek Josip, Reiser Fran; namestniki: Vidmar Karol, Zupančič Anton, Lekše Lovrenc.

Seja obrtnega odseka Zbornice T. O. I.

Obrtniki za skupne zbornice.

Obrtni odsek Zbornice za T. O. I. v Ljubljani je imel koncem preteklega tedna pod predsedstvom načelnika Ivana Ogrina sejo, na kateri je razpravljal o raznih obrtnih prošnjah, o obrtnem pospeševalnem delu Zbornice za T. O. I., o reviziji socialne zakonodaje, o novem obrtnem zakonu in o vprašanju ustroja zbornic. Iz poročila o obrtnem pospeševanju je razvidno, da je zbornica tekom prvega polletja priredila v Ljubljani, Mariboru in Celju tri tečaje za mizarje in štiri tečaje za avtogensko varenje za kovinarje, ki jih je obiskalo čez 200 mojstrov in pomočnikov. Nadalje je priredila v Ljubljani poseben tečaj za zadržne funkcionarje, ki ga je posetilo 92 združnih načelnikov in drugih funkcionarjev. Tekom jeseni in zime namerava zbornica prirediti še večje število tečajev (mizarski, frizerski, knjigovodski, avtogenski, krojaški, modni, eventualno tudi slikarsko-pleskarski).

Načelnik Zveze obrtnih združenj v Ljubljani g. Josip Rebek je k poročilu o obrtnem pospeševanju predlagal, da zbornica pogosteje pošilja svoje referente na obrtniške prireditve, da se s tem čim bolj okrepe medsebojni stiki. Pripomogla naj bi nadalje, da se priredi ekskurzija obrtnikov v inozemstvo radi ogleda raznih strokovnih naprav. Nadalje je opozoril na željo mariborskih obrtnih organizacij, da bi dobili primerne prostore v bodoči zgradbi ekspoziture okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Izrazil je končno željo, da bi zbornica nadaljevala s prirejanjem tečajev, ker se zanje obrtništvo jako zanima.

V seji je bilo rešenih približno šestdeset dispensnih vprašanj, velik del odklonilno, ter večje število načelnih vprašanj glede obsega obrta in obrtnih pravic.

Na dnevnem redu je bilo vprašanje revizije socialne zakonodaje, ki pa se bo obravnavalo še na prihodnji seji.

O dosedaj znanih predelih za izdelavo načrta enotnega obrtnega zakona in o glavnih načelih, katerih sprejetje je slovensko obrtništvo doslej zahtevalo, je poročal obrtni referent g. dr. Josip Pretnar. V debato so posegli med drugimi gg. Rebek, Volk, Kavčič, Ložar, Ogrin, Golčar in Hohnjec, na kar se je soglasno sprejela sledeča resolucija:

Vprašanje zbornic za trgovino, obrt in industrijo se ima urediti s posebnim zakonom o zbornicah, ne pa v obrtnem zakonu. Obrtni odsek vztraja pri svoji zahtevi, da je tudi za bodoče obdržati sistem skupnih zbornic za trgovino, obrt in industrijo. V teh zbornicah pa je zajamčiti obrtništvu z zborničnim zakonom ono zastopstvo, ki mu gre po njegovi gospodarski važnosti.

V obrtni zakon je sprejeti naslednja načela: Uvesti je za nastop rokodelskih obrti dokaz usposobljenosti, ki nikakor ne sme biti milejši, kakor je že izveden v praksi v Sloveniji in Dalmaciji na podlagi dosedanjih obrtnih predpisov. V novi obrtni zakon je sprejeti okvirne določbe glede ureditve obrtnega nadaljevalnega šolstva in pospeševanja obrti. Predvideti je ustanovitev oblastnega fonda za podpiranje strokovnega šolstva in pospeševanje obrti dotične oblasti. V ta fond se imajo stekati vse denarne kazni zaradi obrtnih prestopkov, izrečene od obrtnih oblasti ali inspekcije dela. Da se za tre šušmarstvo in onemogoči izigravanje obrtnih predpisov z ustanavljanjem fingiranih podružnic, navideznih učnih razmerij ali s skrivanjem za razne družbe in zadruge, naj se sprejmejo v zakon posebna določila, ki bodo to uspešneje preprečevala, kakor sedaj veljavni obrtni predpisi. Glede obrtniških udruženj in njihovih zvez, ki so ustanovljene na podlagi obrtnega zakona in ki ne segajo preko okoliša zbornice, je sprejet načelo obligatornosti članstva.

Kaj je novega?

Velik gospodarski kongres vseh gospodarskih zbornic in važnih gospodarskih korporacij vse države se je vršil od 8. do 10. septembra v Beogradu. Ugotovilo se je, da bo letošnji izvoz presegal lanskega za 1600 milijonov dinarjev, podani pa so bil tudi važni referati o poštah, telefonu in telegrafu (Ljubljanska zbornica T. O. I., g. Mohorič) ter o železnicah.

Razširjenje tramvajskega omrežja v Ljubljani proti Viču in proti Šiški se namerava izvršiti tekom enega leta, kar bo v veliki meri v korist tudi obrtništva, ki mora obratovati le v okolici mesta.

Maribor je dobil avtomatično telefonsko centralo, ki je bila otvorjena slavnostno prejšnji teden ter bo v veliki meri pospešila modernizacijo tega mesta.

Blagovna borza v Skoplju je bila pravkar otvorjena in so ob začetku njenega poslovanja pokazali gospodarski krogi Južne Srbije zanjo veliko zanimanje.

Črtanje avstrijskih reparacij je predlagala v Haagu Češkoslovaška proti temu, da se nasledstvenim državam, med katere spada naša država, zniža osvobodilna taksa.

Pravilnik o zaščiti domače lesne industrije, po katerem se dovoljujejo lesnim žagam do največ 3000 kubičnih metrov kapacitete prednost pri dobavi lesa iz državnih gozdov, je bil objavljen v «Službenih Novinah» z dne 10. septembra.

Avstrija omejuje uvoz naše živine s posebnimi veterinarskimi predpisi o certifikatih, da živina ni iz okuženih krajev, kar bo našemu izvozu hudo škodovalo.

Važne zakone za kmetijstvo napoveduje kmetijski minister dr. Frangeš, in sicer zakon za pospeševanje živinoreje, o vinu, o pobijanju rastlinskih škodljivcev, o združništvu in o agrarni reformi.

V svet Društva narodov je bil med tremi novimi člani izvoljen tudi zastopnik Jugoslavije zunanji minister dr. Marinković, kar pomeni za našo državo velik uspeh.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani je pravkar praznoval desetletnico obstoja. Premoženje zavoda je naraslo letos na 128 milijonov dinarjev.

Pokrajinska razstava ljubljanskega velesejma je zaključila z velikim uspehom. Naši mizarji, ki so razstavili v pohištvnem oddelku, so dobili po večini toliko naročil, da jih mnogo sploh niso mogli več prevzeti. Obiskovalcev okrog 100.000.

Desetletnico senžermenske pogodbe smo praznovali 10. septembra; v tej pogodbi se je Avstrija odrekla onim deželam, ki danes pripadajo nasledstvenim državam, med temi tudi Jugoslaviji.

Ustanovitev mednarodne vojske, ki naj bi jamčila mir med narodi, predlaga sloviti publicist Jules Sauerwein.

Zrakoplovni promet med Ameriko in Evropo se bo uvedel na podlagi pravkar končanih pogajanj med dr. Eckenerjem in ameriškimi finančnimi krogi. Za enkrat bo vozilo pet «Zeppelinov».

Zakon o osnovnih šolah bo po došliih vesteh uvedel šolsko obveznost s sedmim letom starosti in posebne strokovne nadaljevalne tečaje za poljedelstvo, gospodinjstvo itd.

Minister g. dr. Korošec je potoval prejšnji teden po Bosni, kjer je pregledoval tamošnja šumarska podjetja.

Nov zakon o ustrojstvu vojske in mornarice je bil podpisan 6. t. m. Rok službovanja v kadru ostane neizpremenjen.

Obnovitev diplomatskih odnošajev med Anglijo in Rusijo je zopet postala aktualna in se namerava tozadevna pogajanja pričeti, čim se povrne iz Zeneve angleški zunanji minister Henderson.

Carinski dohodki vseh carinarnic so znašali od 1. aprila do 31. avgusta 642 milijonov dinarjev.

Delavske zaupnike v Rusiji namerava sovjetska vlada odpraviti ter dati ravnateljem v podjetjih diktatorska pooblastila, s čimer bo onemogočeno vsako vmešavanje delavskih organizacij v poslovanje podjetij.

Zveza mlinov v Sloveniji je imela pred kratkim svoj občni zbor, ki se je pečal med drugim s tarifnimi vprašanji in z vprašanjem uradnega tehtanja in odgovornosti za rinfuza-pošiljke. V komisijo za tipiziranje moke je bil med drugimi izvoljen podpredsednik g. Jakob Zadavec iz Središča.

Stanje čekovnih vlog pri poštini hranilnici je doseglo letos rekordno število; vloge, ki so dosegle v juliju že izredno višino 771 milijonov dinarjev, so se v avgustu dvignile na 848 milijonov dinarjev.

Obrtna razstava v Murski Soboti.

Dne 15. avgusta je Murska Sobota pričela z oficijelnimi proslavami desetletnice osvoboditve Slovenske Krajine in to z eno najlepših in najpomembnejših prireditev čisto gospodarskega in kulturnega značaja. V prostornem zadržnem domu je župan g. Benko ob navzočnosti zastopnika velikega župana, obrtnozadružnega nadzornika g. Založnika, sreskega načelnika vl. sv. g. Lipovškega, vl. tajnika g. Bratine, zastopnika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo g. Čeha, zastopnikov šolstva in mnogobrojnega občinstva vseh slojev otvoril prvo prekmursko razstavo vajeniških in pomočniških izdelkov. Razstava ni bila obsežna, a zelo mična in poučna. Kar je bilo razstavljenih izdelkov, so vsi dokazovali dober strokovni napredek obrtniškega naraščaja. Prav dobro je bila zastopana kleparska in mizarska stroka. Slikarski izdelki so vzbudili vsesplošno občudovanje izrednih zmožnosti mladih umetnikov. Enako pozornost je vzbujal dvoglavi orel iz slaščičarne g. Kralja. Lončarski izdelki kažejo na visoko razvito lončarsko domačo industrijo. Izdelki obrtne nadaljevalne šole, za katere je bila določena posebna soba, so dokaz lepega napredka šole, na kateri delujejo najboljši prijatelji obrtniškega naraščaja.

Vsa zasluga za to lepo prireditev gre načelstvu Skupne obrtne zadruge v Murski Soboti pod vodstvom agilnega načelnika g. Sukiča ob sodelovanju upraviteljstva nadaljevalne šole. Zastopnik velikega župana je prireditev pozdravil z lepim nagovorom, v katerem je poudarjal pomen takih razstav, kot merilo produktivnosti obrtne sposobnosti ter izrazil osobito veselje, da se je ta prva razstava v jugoslovenskem Prekmurju priredila kot vajenska in pomočniška. To kaže, kako obrtnišvo ceni naraščaj in skrbi za njegovo strokovno izobrazbo in napredek.

Iz organizacij.

Ustanovni občni zbor zadruge mesarjev in prekajevalcev za okraj Novo mesto. V petek dne 30. avgusta 1929. se je vršil v Novem mestu ustanovni občni zbor Zadruge mesarjev in prekajevalcev za novomeški okraj. Po otvoritvenih formalnostih je bil izvoljen za načelnika g. Windischer, za podnačelnika g. Fabjan in za odbornike gg. Bule, Vinter, Koncilja, Rebernik, Dolenc in Orel, za namestnike gg. Tomic, Saje in Mencin ter za preglednika gg. Pečavar in Urbančič. Delegat Zveze obrtnih zadrug g. Igljč iz Ljubljane je v lepem govoru očrtal važnost organizacije posebno za mesarske obrtnike. Dal je navzočim funkcionarjem potrebne nasvete glede poslovanja. Zadruga je pristopila k Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani. Mladi zadrugi želimo kar največ uspeha v delu za interese mesarskega stanu novomeške okolice. — Vsi dopisi naj se naslovijo na g. Ivana Windischerja, mesarja v Novem mestu.

Zadruga krojačev in krojačic za sodna okraja Ribnico in Velike Lašče je imela dne 26. maja t. l. svoj redni letni občni zbor, ki se ga je udeležilo 64 članov. Zadruga je štela koncem leta 1928. 89 članov, 32 pomočnikov in 29 vajencev. Preizkušnja je bilo šest. Zadruga je v minulemu letu agilno delovala in enegično nastopala proti šušmarjem. Izvoljeni so bili: za načelnika g. Ivan Lenarčič, za podnačelnika g. Mihael Jeriha, za odbornike gg. Knol, Mate, Dejak, Štupica, Pirnat, Puh, Šteh, Peterlin, Samsa in gospe Jordan, Pucelj, Češarek, Belaj, Zakrajšek, Grandovec, Klinc.

Pokrajinska zadruga kleparjev, vodovodnih inštalaterjev in kotlarjev v Ljubljani javlja, da se vrši vajenska preizkušnja v petek 27. septembra. Prošnje je vposlati do 21. septembra. — Odbor.

Opozorilo članom Strokovne zadruge koncesioniranih elektrotehnikov za Slovenijo v Ljubljani. Obrtno-nadaljevalne šole zahtevajo pred pričetkom šolskega leta od podpisane zadruge sezname šoloobveznih vajencev naše stroke. Pri primerjanju zapiskov v zadrugi s faktušnim stanjem pri učnih mojstrih ugotovimo skoro po večini, da se resnično stanje ne ujema z zapiski zadruge, to pa zato, ker člani ne polagajo prav nobene važnosti na redno prijavljanje in odjavljanje svojih vajencev in pomočnikov. Prosimo torej v bodoče več točnosti, da bo zadruga svoje naloge osobito pri odgovorih in statističnih poročilih obrtnemu oblastvu lahko v redu vršila, kot to zahtevajo obojestranski interesi in pa prestiž zadruge.

Nove zadruge. V Kamniku se je ustanovila nova zadruga, ki bo obsegala mesarje vsega političnega sreza Kamnik. Ustanavlja se nadalje strokovna zadruga čevljarjev v Žireh, ki bo štela nad 60 članov. Dosedanja skupna obrtna zadruga ostane še nadalje, ker ima zadostno število članov kljub izločitvi čevljarjev.

Pismeno občevanje z Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani. Zveza je oskrbela za vsako zadrugo lastno mapo, v kateri se shranjujejo vsi podatki in dopisi te zadruge, ki jih od nje prejema, oziroma koncepti dopisov, katere jim pošilja Zveza. Zato prosi Zveza vse zadruge, da se v korespondenci z njo poslužujejo sledečih navodil: 1.) Odgovarjajo naj Zvezi po možnosti na vsak njen dopis. Ako zadruge smatrajo, da ni dovolj aktualen, naj prejem dopisa že radi samega kritja Zvezi pismeno potrdijo. 2.) Poslužujejo naj se pri korespondenci po možnosti formata polovične pole (torej ne četrtiaki), ker trpi sicer zvezin arhiv na enotnosti urejevanja. 3.) Pri vsakem odgovoru na dopis Zveze naj se zadruge pozivljajo na številko in datum zvezinega dopisa. 4.) Poštne pošiljke naj se zadostno frankirajo. Zveza vljudno naproša vse zadruge in posameznike, naj ta, sicer formalna, a za njeno pisarno vendarle dosti važna navodila vzamejo blagohotno na znanje. — Načelstvo.

Tečaj za krojaško in šiviljsko prirojevanje v Šoštanju, ki ga je priredil Urad za pospeševanje obrti Kraljevine S. H. S. v Ljubljani pod marljivim in vestnim vodstvom strokovnega učitelja g. Alojzija Knafelja, se je zaključil. Zaključku so poleg 30 rednih obiskovalcev tečaja prisostvovali zadrugi komisar g. Ignac Založnik iz Mariboru, načelnik oblačilne zadruge v Šoštanju, g. Jakob Volk in g. Baltazar Kodum.

Obrtno društvo v Šoštanju, bo po svojem pomočniškem odseku vprizorilo na odru Sokolskega doma v soboto dne 21. septembra 1929. ob 20. uri in v nedeljo dne 22. septembra 1929. ob 15. uri (3. popoldne) Engelbert Ganglovo dramo v 4 dejanjih «Sin». Tokrat bo prvič med odmori igral društveni pomočniški tamburaški zbor. Ker je čisti dobiček namenjen za vzdrževanje društvenih prostorov in čitalnice, ne sme pri tej igri manjkati niti eden stanovski tovariš in tovarišica.

Razno.

Odmev iz izleta koroških obrtnikov na Bled in v Ljubljano. Ko so bili koroški obrtniki iz Celovca in Beljaka na Gorenjskem in so posetili tudi svoje ljubljanske tovariše, ki so jim priredili lep sprejem ter jim razkazovali lepote našega mesta, je pri banketu v hotelu «Bellevue» v Ljubljani zapel par naših lepih umetnih in narodnih pesmi kvartet «Matičarjev» (gospodje Pelan, Pečenko, Završan in Skalar). Navdušenja ni bilo ne konca ne kraja ter so morali pevci dodati še marsikatero pesem. Kako so šle naše pesmi gostom do srca, dokazuje pismo «Zveze obrtnih zadrug za beljaški okraj», ki ga je naslovila na imenovani kvartet in ki se v prevodu glasi: «Podpisana Zveza se kot prirediteljica izleta koroških obrtnikov na Gorenjsko in v Ljubljano Vašemu uglednemu kvartetu za podane pevske točke pri banketu v „Bellevue“ najiskrenejše zahvaljuje. — Vsi udeleženci so poudarjali, da je bilo Vaše krasno petje najlepši užitek vse naše vožnje in moremo samo ugotoviti, da to mnenje nikakor ni pretirano. Še enkrat se Vam v imenu vseh udeležencev za Vaše krasno prednašanje najtoplejše zahvaljujemo, itd.» Veseli nas, da je naša naša lepa pesem tak odmev in bi priporočali raznim faktorjem, ki sprejemajo razne korporacije iz inozemstva, da ne pozabijo seznaniti jih tudi z našim naravnim bogastvom, našo krasno slovensko pesmijo. Tako kvartet «Matičarjev», kakor tudi drugi naši izvrstni kvarteti bodo prirediteljem gotovo drage volje na razpolago.

Uvedba skupnih kuhinj v Rusiji. Sovjetska vlada hoče izenačiti tudi hrano. Uvedla je že po mnogih mestih skupne kuhinje za prebivalstvo brez razlike. S tem hoče znižati stroške prehrane, ki jih baje v preveliki meri povzročata domače gospodinjstvo. Ali bo sovjetska vlada izenačila tudi želodce, ne pove.

Velik plavajoči dok za Jugoslavijo. Te dni je «Deutsche Werft» v Bremenu dovršila velik plavajoči dok za dviganje ladij do 7000 ton, in sicer na račun reparacij za našo državo. Ta dok bodo v kratkem privlekli v naše vode.

Rekordna produkcija v Fordovih tvornicah. Po preureditvi Fordovih tvornic na produkcijo novega

modela, je trajalo poldrugo leto, da se je produkcija zopet dvignila na rekordno višino koncem leta 1925. in da je Ford zopet stopil na čelo ameriški avtomobilski produkciji. Kakor poročajo iz Newyorka, je bilo v Fordovih tvornicah v avgustu izdelanih 205.684 avtomobilov, s čimer je skoro dosegel dosednji rekord v oktobru 1925.

Abrahama je srečal g. Viktor Kunc, znani fotograf in lastnik priznanega ateljeja «Viktor» v Knaflovi ulici. Tovariši so vestnemu odborniku svoje stanovske organizacije priredili častni večer, kjer je bilo izrečeno mnogo čestitk, katerim se pridružujemo tudi mi.

134 let je dočakal v bosanskem mestecu Zvoniku bivši župan Joca Jovanović. Za njim ne ostaja več kot za dve leti njegova žena. Oba sta še dokaj čila. Eden sinov je že prekoračil 70. leto.

Brezposelnost v naši državi v mesecu juniju kažejo sledeče številke Centralnega odbora za posredovanje dela: Od maja je ostalo brezposelnih 7832 moških in 2751 žensk, v juniju pa je bilo prijavljenih na novo 13.796 moških in 2027 žensk. Koncem junija je ostalo od teh brez posla še 6458 moških in 2559 žensk.

80 milijonov dinarjev je zapustil beograjski univerzi beograjski bančnik Luka Čelović, ki je postal iz malega trgovca z živino velik bogataš in vplivna oseba v beograjskih finančnih krogih.

Novo industrijsko železnico, ki bo 40 km dolga, bo med Fočo in Jelasico v Bosni zgradilo sarajevsko podjetje «Vardar».

Prost izvoz surovih kož in kosti brez carine so se v Ženevi obvezale dovoliti skoro vse evropske države, med temi tudi Jugoslavija.

Amerikanci prevzamejo železne rudnike v Ljubiji v Bosni, ki sedaj večinoma počivajo ter bodo zgradili velike moderne plavže, v katerih bo zaposlenih okrog 10.000 delavcev.

Konferenca delavskih zbornic, ki bo razpravljala reviziji socialne zakonodaje se bo vršila te dni v Zagrebu.

Svetovna letina, o kateri je sestavljen pregled za štiri petine pridelovalnih dežel kaže, da bomo pridelali letos pšenice 643, rži 200, ječmena 252 in ovsu 369 milijonov metrskih stotov.

Iz Ljutomera. Ljutomerčani smo dobili rovo mostno tehtnico. Tudi elektrifikacija napreduje. Električno je napeljal v svoj mlinski obrat g. Kukovec. Tudi kolodvor je končno dobil električno razsvetljavo.

Velik požar v Rumuniji. V mestu Trgovište so zanetili otroci požar, ki se je razširil z veliko naglico. Uničil je okrog 200 poslopij, ker so bili gasilec brez vsake moči. Zgorelo je pri požaru tudi več ljudi.

Ogromna ležišča železa so našli v Rusiji v kurski guberniji. Našli so jih s pomočjo magneta ter vsebujejo okrog 15.000 milijonov ton železa.

Srbijanski obrtniki za udeležbo na velesejmu v Pragi. V plenarni seji obrtniške zbornice v Beogradu dne 24. p. m. se je med drugim soglasno sklenilo, da se naprosi ministrstvo trgovine in industrije, da dovoli kredit v iznosu 100.000 dinarjev za delegate zbornice, ki bodo posetili jesenski sejem v Pragi.

Konec lepih dni nam napovedujejo vremensloveci. Kmalu nastopi hladni jesenski čas. Sledilo bo deževje in baje dolga in ostra zima. Pač slabe vesti za obrtnika.

Naročnikom

„Obrtnega Vestnika“.

Uprava „Obrtnega Vestnika“ poziva vse one naročnike, ki še niso poravnali naročnino za leto 1929., da to čimprej store.

Dobave.

Oddaja del za adaptacijo zgradbe inženjerske podoficirske šole v Mariboru se bo vršila potom licitacije dne 17. septembra t. l. pri Inženjerskem odeljenju Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Načrti in predračun so na vpogled v pisarni omenjenega odeljenja.) — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. septembra t. l. ponudbe glede dobave raznega orodja (zavojniki,

ščipalne klešče, ročaji za pile, izvijači, lopate za premog, kolomaznice za stroje, zakovna kladiva, votlinski strgači, razne klešče itd.). — Dne 16. septembra t. l. se bo vršila pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija glede dnevne dobave mesa za čas od 1. oktobra 1929. do 31. marca 1930. — Dne 28. septembra t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetskem slagališču v Zemunu ofertna licitacija glede dobave 150 garnitur malih poljskih lekarn; dne 30. septembra t. l. glede dobave 3000 komadov nosilnic za ranjence.

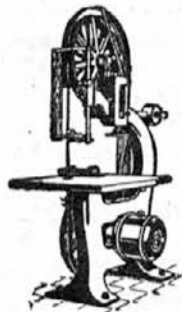
Specialna tovarna strojev za obdelavo lesa
KLEIN & STIEFEL v Fuldi

Zastopnik:

PETER ANGELO

Ljubljana

Gledališka ulica 4/I.

Specijaliteta: mizarski in kolarski stroji posamezni in v vsaki kombinaciji z vdelanimi elektromotorji (pogon brez jermena) kakor tudi vsi stroji za jermenski pogon.

Dolgotrajen kredit brez menične podlage.

Zahtevajte ponudbo ali brezplačni obisk zastopnika.

L. Mikuš

tvornica dežnikov

Ljubljana

Mestni trg 25

Ustanovljeno 1889.

Skrbno izdelovanje!

Največji izbor!

Najnižje cene!

Preobleke!

Popravila!

ELEKTROINDUSTRIJA

BERGODAC & Co.

d. z o. z.

LJUBLJANA

Šelenburgova ulica števil. 6.

Največja izbira splošnega elektro-instalacijskega materiala, žarnic, svetilk, elektro-aparatur in strojev. Sortiran RADIO-oddelek.

DRUŠTVO ZA ELEKTROTEHNIKU I FABRIKA KABELA, D. D., ZAGREB

Izdeluje izolirane žice s
„KODEX“-VDE označno nitko,
prostovodne in strelovodne vrvi,
predpisane izolirne cevi in vse pritikline.

Zastopstvo za Slovenijo:

Evgen Tuječ, LJUBLJANA, Smoletova ulica 3

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinejšega in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franko. Prodaja na obroke.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
LJUBLJANA, Karlovška cesta 4.

OBRTNA BANKA

v Ljubljani

Centrala: Kongresni trg 4.

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 2508

Telefon št. 2508

Račun pri poštini hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno višje.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

DOVOLJUJE POSOJILA NA MENICE IN KREDITE

V TEKOČEM RAČUNU VSEM KREDITA

ZMOŽNIM OSEBAM IN TVRDKAM

TEODOR NOVOTNY

prva Ljubljanska higijenična
parna izdelovalnica
vseh vrst slaščic,
medic, keksov itd.

LJUBLJANA

vogal Masarykove
in Jegličeve ceste
(na Friškovecu)

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopu)

Brzojavni naslov: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040, 2437, 2438, 2805 in 2806

♦♦♦

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.